

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 71/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou Mgr. Annou Lengyelovou, Murgašova 3, Košice, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Sžfk 57/2019 z 25. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 6. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom. Súčasne žiada o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Colný úrad Prešov (ďalej len „colný úrad“) rozhodol 10. decembra 2013 o prepadnutí tovaru sťažovateľky – desať kusov tisícilitrových nádrží s obsahom čirej tekutiny s vôňou liehu (ďalej len „tovar“) v prospech štátu. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) ako odvolací orgán rozhodnutím z 27. marca 2014 rozhodnutie colného úradu potvrdilo. Následnú správnu žalobu sťažovateľky proti rozhodnutiu finančného riaditeľstva Krajský súd v Prešove zamietol rozsudkom zo 16. decembra 2014. Na základe odvolania sťažovateľky najvyšší súd rozsudkom z 27. septembra 2014 (ďalej aj „prvý zrušujúci rozsudok“) rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie finančného riaditeľstva spolu s rozhodnutím colného úradu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, keďže ostalo sporné vymedzenie pripravovanej tekutiny (podľa prvej expertízy Colného laboratória finančného riaditeľstva tvorí

hlavnú zložku etanol 96,29 % bez denaturačných činidiel. Podľa druhej expertízy zabezpečenej sťažovateľkou nie je vzorka vhodná pre potravinárske účely a zodpovedá denaturovanému liehu). Preto bude úlohou daňového orgánu vykonať riadne zistenie skutkového stavu pre účely rozhodnutia v daňovom konaní (spotrebná daň).

3. Po vrátení veci vydal colný úrad 10. marca 2017 rozhodnutie o zabezpečení tovaru, ktoré finančné riaditeľstvo 12. júla 2017 na základe sťažovateľkou podaného odvolania zrušilo a vec vrátilo na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Dňa 24. júla 2017 vydal colný úrad ďalšie rozhodnutie o zabezpečení tovaru sťažovateľky, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím finančného riaditeľstva z 13. novembra 2017.

5. Následne vydal colný úrad 28. decembra 2017 rozhodnutie o prepadnutí tovaru z dôvodu, že v posudzovaných vzorkách (prvá a tretia expertíza) bola zistená prítomnosť denaturačných činidiel vo výrazne menších množstvách, ako sú minimálne množstvá povolených denaturačných prostriedkov, aby sa predmetný lieh mohol považovať za denaturovaný, sťažovateľka neodstránila pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu tovaru, nepredložila doklad preukazujúci pôvod a spôsob nadobudnutia tovaru. Finančné riaditeľstvo rozhodnutie colného úradu potvrdilo rozhodnutím z 15. augusta 2018, proti ktorému podala sťažovateľka správnu žalobu, ktorú krajský súd rozsudkom č. k. 5 S 82/2018-61 z 27. marca 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zamietol. Krajský súd považoval z prvej a tretej expertízy za preukázané, že denaturačné činidlá sa vo vzorkách nenachádzali, a preto ide o lieh použiteľný na výrobu liehovín určených na ľudský konzum. Sťažovateľkou predloženú faktúru preukazujúcu dodanie denaturovaného liehu nebolo možné považovať za doklad preukazujúci pôvod a spôsob nadobudnutia tovaru. Kasačnú sťažnosť sťažovateľky najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť argumentujúcu, že:

a) colný úrad vydal rozhodnutie o prepadnutí tovaru na základe zrušeného rozhodnutia o zabezpečení tovaru z 10. marca 2017, pričom až následne rozhodnutie o zabezpečení tovaru z 24. júla 2017 bolo potvrdené rozhodnutím finančného riaditeľstva z 13. novembra 2017, a teda nadobudlo právoplatnosť. Nesprávne rozhodnutie o zabezpečení tovaru pritom uviedol vo výrokovej časti rozhodnutia o prepadnutí tovaru. Uvedené rozhodnutie je preto nezákonné pre rozpor s § 42 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“);

b) najvyšší súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkami sťažovateľky uvedenými v kasačnej sťažnosti (nezákonná výzva colného úradu, aby sťažovateľka navrhla vykonanie expertízy vzorky „B“, odôvodnenie rozsudku krajského súdu vo vzťahu k znehodnoteniu vzorky „B“, dôvodnosť nariadenia pojednávania), a preto považuje jeho rozhodnutie za nedostatočne a ústavne neakceptovateľným spôsobom odôvodnené, čo viedlo k porušeniu jej práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru;

c) zároveň došlo aj k zásahu do práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, keďže majetok sťažovateľky prepadol v prospech štátu na základe nezákonného rozhodnutia colného úradu;

d) sťažovateľka žiada ústavný súd o vydanie dočasného opatrenia, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, keďže jeho vydanie nie je v rozpore so žiadnym dôležitým verejným záujmom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bola zamietnutá kasačná sťažnosť sťažovateľky, proti zamietajúcemu rozsudku krajského súdu o správnej žalobe podanej proti rozhodnutiu finančného riaditeľstva o potvrdení rozhodnutia colného úradu o prepadaní zabezpečeného tovaru v prospech štátu.

8. Vzhľadom na to, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol vydaný v rámci správneho súdnictva, ústavný súd akcentuje potrebu zohľadňovať jeho špecifiká. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách a len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý zásadne posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 48/2019, I. ÚS 307/2021).

9. Po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý ústavný súd posudzoval v spojení s rozsudkom krajského súdu, ústavný súd zistil, že správna žaloba sťažovateľky na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia finančného riaditeľstva bola zamietnutá ako nedôvodná. Krajský súd uviedol, že ani jeden z účastníkov nepožiadal o nariadenie pojednávania vo veci samej a popísal svoj postup pri oznámení o termíne verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli a na webovej stránke (bod 59 rozsudku). Krajský súd konštatoval, že sa stotožnil so skutkovými závermi a odôvodnením napadnutého rozhodnutia (bod 63 rozsudku). Vo vzťahu k spornej otázke, či bolo dostatočne preukázané, že predmetom kontroly je lieh (podľa tvrdení colného úradu) alebo denaturovaný lieh (deklarovaný sťažovateľkou predloženou faktúrou), preskúmal, či odobratie novej vzorky (po znehodnotení evidenčných listov v dôsledku záplavy) bolo v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v prvom zrušujúcom rozsudku (bod 72 až 76 rozsudku). Následne sa venoval námietkam o zákonnosti opätovného odberu vzoriek 12. mája 2017 (bod 77 rozsudku), o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia finančnej správy (bod 78 rozsudku), o porušení ustanovení § 40 a § 41 daňového poriadku pri zabezpečení a nakladaní s vecou (bod 79 rozsudku), o akreditácii Colného laboratória finančného riaditeľstva a laboratória [REDACTED] (bod 80 a 81 rozsudku), o totožnosti vzoriek v súvislosti s odchýlkou v obsahu etanolu (bod 82 rozsudku). Pripomenul, že sťažovateľka uplatnila v správnej žalobe rovnaké argumenty ako v odvolaní proti rozhodnutiu colného úradu.

10. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že sťažovateľka v kasačnej sťažnosti uviedla opätovne námietky, ktoré už boli vznesené pred krajským súdom, ako aj v administratívnom konaní. Keďže vznesené námietky nepovažoval za také, ktoré sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu, so skutkovými závermi krajského súdu v rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených finančným riaditeľstvom, ktoré sú uvedené v administratívnom spise, sa stotožnil (bod 10 napadnutého rozsudku). Vo vzťahu k spornej otázke, či bol predmetom kontroly lieh s obsahom alkoholu 96,29 % alebo denaturovaný etanol, ako bolo uvedené na faktúre dodávateľa, konštatoval, že po doplnení dokazovania v intenciách prvého zrušujúceho rozsudku najvyššieho súdu považovali správne orgány za dostatočne preukázané, že ide o nedenaturovaný lieh, ktorý spadá pod režim spotrebnej dane (body 11 až 13 napadnutého rozsudku). Podľa najvyššieho súdu neobsahovala kasačná sťažnosť žiadne nové skutočnosti významné pre konanie, s ktorými by sa krajský súd nezaoberal. V súvislosti s námietkou, že krajský súd nenariadil pojednávanie, odkázal na bod 59 rozsudku krajského súdu (bod 15 napadnutého rozsudku).

11. Za situácie, keď sťažovateľka v rámci odvolacej argumentácie nastolila tie isté otázky ako v konaní pred súdom prvej inštancie a už v tomto konaní dostala dostatočné odpovede, prečo jej argumentácia nebola opodstatnená, a najvyšší súd nedospel k iným skutkovým alebo právnym záverom než súd prvého stupňa, neexistujú relevantné dôvody na to, aby ústavný súd z ústavnoprávneho hľadiska akokoľvek spochybňoval rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania len na základe toho, že najvyšší súd sa v okolnostiach daného prípadu obmedzil na stručné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (II. ÚS 560/2018). Uvedený záver je použiteľný aj na rozhodovanie o kasačnej sťažnosti podľa Správneho súdneho poriadku.

12. Najvyšší súd sa s argumentáciou sťažovateľky dostatočne vysporiadal a s rozsudkom krajského súdu sa stotožnil. Rozsudok krajského súdu bol podrobne a rozsiahlo odôvodnený, a preto je legitímne, ak najvyšší súd v odôvodnení poukáže na jeho argumentáciu, stotožní sa s ňou, prípadne ju doplní, čo najvyšší súd aj urobil. Z uvedených dôvodov nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodnú námietku sťažovateľky, že najvyšší súd nedostatočne či ústavne neakceptovateľným spôsobom odôvodnil závery svojho rozsudku, keďže sa nevysporiadal so zásadnou argumentáciou sťažovateľky.

13. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že ho nemožno označiť za arbitrárny v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnutý rozsudok (v spojení s rozsudkom krajského súdu) nereflektoval ťažiskové skutočnosti a námietky dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky. Z ústavnoprávneho hľadiska niet ani žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku, pretože sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené.

14. Pokiaľ sťažovateľka vzniesla v ústavnej sťažnosti aj námietku, že colný úrad vydal rozhodnutie o prepadaní tovaru na základe zrušeného rozhodnutia o zabezpečení tovaru z 10. marca 2017, pričom až následne rozhodnutie o zabezpečení tovaru z 24. júla 2017 nadobudlo právoplatnosť v spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím finančného riaditeľstva z 13. novembra 2017, tak túto argumentáciu, ako vyplýva z príloh ústavnej sťažnosti (z odvolania z 15. januára 2018 proti rozhodnutiu colného úradu o prepadaní tovaru z 28. decembra 2017, zo správnej žaloby z 5. septembra 2018 proti rozhodnutiu finančného riaditeľstva z 15. augusta 2018 a z kasačnej

sťažnosti z 27. mája 2019 proti rozsudku krajského súdu), ústavný súd považoval za vznesenú prvýkrát v ústavnej sťažnosti. Neuplatnenie tejto námietky v skoršom štádiu pred všeobecnými súdmi ústavný súd viedlo k záveru o nemožnosti zaoberať sa ňou pre neprípustnosť v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Ústavný súd nad rámec uvedeného pripomína, že ak ide o chyby rozhodnutia odstrániteľné výkladom, napr. s prihliadnutím na celkový obsah rozhodnutia, obsah spisu alebo na úkony správnych orgánov a účastníkov, v dôsledku čoho nebudú ďalej existovať pochybnosti o význame rozhodnutia, nie je dôvod na jeho kasáciu, pretože takáto kasácia by neúčelne predlžovala konanie a oddaľovala nastolenie právnej istoty (rozsudky Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 1 Afs 38/2006 a 6 Ads 17/2013), resp. odkazuje na zásadu správneho súdnictva, že rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka (R 122/2003).

16. V súvislosti s namietaným porušením práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd pripomína, že právna vec sťažovateľky sa týka rozhodovania správnych orgánov v daňovom konaní. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý vylučuje jeho aplikáciu na veci daňové (vrátane colných vecí, pozn.) z dôvodu, že tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci (hard core of public-authority prerogatives) (porov. m. m. rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci Jussila proti Fínsku z 23. 11. 2006, bod 45, sťažnosť č. 73053/01; rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci Ferrazzini proti Taliansku z 12. 7. 2001, body 24 – 31, sťažnosť č. 44759/98).

17. Výnimku ESLP nachádza v daňových prípadoch tam, kde daňové konanie považuje za konanie trestné. S prihliadnutím na skutočnosť, že colný úrad vydal rozhodnutie o prepadnutí zabezpečeného tovaru podľa § 42 daňového poriadku [nachádzajúci sa v druhom diele prvej hlavy (Príprava daňového konania) druhej časti daňového poriadku. Pričom správne delikty a sankcie upravuje piata časť daňového poriadku], nie sú naplnené požiadavky v zmysle tzv. Engelovských kritérií, ktorých naplnenie umožňuje charakterizovať vnútroštátne konanie ako konanie trestného charakteru a konštatovať aplikáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru v danom prípade. K tomu porov. rozsudok pléna ESLP vo veci Engel a iný proti Holandsku z 8. 6. 1976, bod 82, sťažnosť č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72 (porov. II. ÚS 205/2015).

18. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

19. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

20. K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj v súvislosti s namietaným porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré sťažovateľka namietala iba v súvislosti s argumentáciou k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nerozhodoval osobitným výrokom ani o návrhu sťažovateľky na nariadenie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. februára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu